

Idiolekt

Autor: Halina Karaś

Idiolekt (ang. idiolect z grec. *idio* : w złożeniach ‘własny, osobisty’ + grec. *lektis* ‘mowa) – termin przyjęty z językoznawstwa amerykańskiego oznaczający mowę jednostki w danym okresie jej rozwoju, czyli inaczej język osobniczy, indywidualny, traktowany jako całość przyzwyczajzeń mownych danego człowieka. Każdy idiolekt cechuje pewien zespół indywidualnych właściwości związanych z pochodzeniem danej jednostki, środowiskiem, wiekiem, zawodem, upodobaniami stylistycznymi itp. Różnice między poszczególnymi idiolektami zależne od wszystkich uwarunkowań dotyczą przede wszystkim cech fonetycznych i leksykalnych, w mniejszym stopniu składniowych i semantycznych. Pojęcie idiolektu odgrywało zawsze wielką rolę w badaniach dialektologicznych. Ponieważ każda gwara (dialekt) realizuje się w poszczególnych idiolektach, zatem najczęściej jako punkt wyjścia do jej opisu służy mowa (sposób wypowiedzania się) jednego z jej przedstawicieli. Dopiero porównanie zespołu idiolektów pozwala odróżnić cechy systemowe od jednostkowych.